

Venus de Milo

Documentació general

La *Venus de Milo* és una estàtua que representa a una Venus trobada a Milo, a les illes Cícliques per un pagès que treballava les terres al 1820 i està datada aproximadament al 110 aC. Va ser adquirida al 1821 per l'embaixada francesa a Constantinoble i va ser ofertada a Lluís XVIII. Avui dia la podem trobar al *Museu del Louvre*, a París.

El seu *autor* ens és desconegut, encara que hi ha autors que la atribueixen a un artista d'Antioquia, Aleixandros o Agesandre, ja que una inscripció trobada en un pedestal donava indicis de que fos el possible escultor.

L'artista es va inspirar en la Afrodita Capua de Lisip, que representava els ideals de bellesa femenina.

Aquesta escultura està feta de *marbre* blanc mostrant una gran qualitat en la tècnica emprada i habilitat per aprofitar les qualitats estàtiques del marbre. Per aconseguir esculpir el marbre va utilitzar la tècnica del trepano. Aquesta escultura no està policromada avui en dia, tot i que possiblement ho va estar i s'ha anat esborrant amb el pas del temps.

És una estàtua exempta ja que presenta volum i tridimensionalitat i es situa al període hel·lenístic (s.IV–IaC).

Aquest període està caracteritzat per una escultura que abandona el cànon per a centrar-se en el realisme i l'expressivitat. Hi ha una tendència a les composicions obliqües amb presència de diagonals. I una nova iconografia basada en altres temes com el patetisme i el dolor, l'expressivitat de sentiments més aviat patètics.

Context històric

Al segle IV, Alexandre el Gran va crear un gran imperi que va arribar fins a l'Índia. Aquest període és conegut amb el nom d'època hel·lenística.

Atenes i Esparta eren les ciutats estat més poderoses de Grècia. Un cop superat el període de guerres contra els Perses, que les havia situat en un front comú, es va generar entre elles una rivalitat que va causar la guerra del Peloponès (431–404). Això va provocar la destrucció de les ciutats i la consegüent disminució de la població.

Les polis gregues van quedar debilitades juntament amb els seus exèrcits i la seva economia.

Filip, el rei de Macedònia es va encoratjar pel panorama i va atacar aconseguint una fàcil victòria. Filip va crear una confederació d'Estats grecs eliminant el sistema de polis.

Aquest rei va ser assassinat l'any 336 i el seu fill Alexandre es va quedar amb el poder.

Va establir l'ordre a Grècia i va iniciar la invasió cap a l'Imperi Persa, l'Orient...

En onze anys va aconseguir dominar Pèrsia, Síria, Egipte i Mesopotàmia fins arribar a l'Índia.

Va morir al 323 aC i l'Imperi es va fragmentar dividint-se en quatre regnes.

Descripció i anàlisi de l'obra

La Venus de Milo és una escultura de 2'02 metres que representa a la deesa Venus en un estat passiu i natural. Presenta a una dona mig despullada, en una postura indolent i tranquil·la. De cintura cap avall li cau un mantell amb plecs molt marcats pels moviments que constitueixen un suport per a l'estàtua.

És una escultura exempta i està dempeus amb formes suaus i ondulants. Es mostra recta amb el genoll doblegat donant una imatge de realisme i naturalitat, dues de les qualitats principals d'aquesta escultura.

Com a mostra del realisme, s'ha de senyalar la postura de la Venus, que està mig doblegada donant una imatge de passivitat molt ben reflectida al seu rostre i en la seva mirada perduda i sense direcció.

En aquesta escultura no es desenvolupa la visió frontal, ja que es mostra el braç (avui dia desaparegut) que li creua lleugerament la silueta i aquesta es mostra escorada cap al costat esquerre. Faig una petita intervenció per dir que es creia que probablement portava una poma a la mà com a símbol de l'illa de Milo. Tot això culmina amb la lleu elevació del cap inclinat cap al costat esquerre que ajuda a trencar aquesta frontalitat tan característica d'altres períodes anteriors.

Els contrastes de llums destaca molt gràcies a les corbatures a la que se sent obligada amb aquest doblegament del cos. Destaca solament el joc de llums i ombres en els pits d'aquesta per a destacar-los, ja que era una de les missions bàsiques de la Venus (representar el culte per la fertilitat i l'amor).

El moviment és patent en molts elements que contribueixen a fer-la més atractiva. El primer que hauríem d'esmentar és la seva forma de S, gràcies a la corbatura del maluc, anomenada corba praxiteliana.

La túnica també és motiu de moviment ja que mostra amb gran expressivitat els plecs de la roba, molt exagerats i semblants al període barroc (per la exageració).

Aquesta túnica encara que l'estàtua es trobi en un moment de repòs, constitueix un dels majors contribuïdors del moviment a més d'accentuar la naturalitat, el realisme i la serenitat.

Té un posat relaxat i passiu que resalta els trets de la bellesa formal que es vol representar i ens mostra una anatomia perfecta, harmònica i sensual. També es mereix especial atenció al fet de que el cànon establert és de vuit caps. Amb això es dona a conèixer l'intent perfecció en la proporció entre les diferents parts del cos.

Es veu clarament que té influències del segon classicisme perquè encara es continua amb aquesta passivitat i melancolia. No es caracteritza pel patetisme típic del període hel·lenístic. A més podem veure que utilitza la corba praxiteliana, també utilitzada en l'època anterior i aquesta mirada perduda que mostra el sentiments de serenitat i passivitat que em esmentat abans. Podem dir que també utilitza el joc de llums i ombres.

Tot i això, també trobem unes de les característiques que s'utilitzen al període hel·lenístic com es el cas de la gran perfecció de la representació del moviment donat pel mantell i els seus plecs. I de la utilització de diagonals que es mostra al tall del braç dret, que creua el cos donant una diagonal i invitan a l'espectador a buscar nous punts de vista.

És a dir, tenim una sèrie de característiques barrejades entre si que donen com a resultat una estructura clàssica amb un realisme anatòmic hel·lenístic.

Iconografia

Venus coneguda amb el nom d'Afrodita pels grecs, era la deesa de la bellesa, de l'amor i del mar. Va néixer de les escumes marines i van ser diversos déus que la pretenien conquerir ja que la deesa tenia un atractiu irresistible i a la vegada màgic que feia que tots s'enamoresin d'ella. Zeus va decidir donar-la en matrimoni a Hefest, però Venus el rebutjà per la lletjor, coïxesa i perquè el seu ofici de forjador l'obligava a anar sempre

brut i suat. Així doncs, es va dedicar a tenir aventures amoroses amb altres déus.

Amb Ares va tenir Fobos, Dimos i Harmonia. Amb Anquise, un rei mortal, va tenir Eneas, el llegendari fundador de Roma. Després s'enamorà del bell Adonis i intentà prendre-li a Persefòne, la deessa del món de les ombres, que l'havia convertit en el seu amant.

Zeus designà la musa Cal·líope per tal que actués com a àrbitra i assignés el formós jove a una de les deesses. La desició va ser que passés una part de l'any amb cadascuna, però Afrodita va intentar que fos només per a ella. Ares, engelosat, es convertí en senglar i el va matar durant una cacera.

En morir, Adonis davallà al Tàrtar, on regnava Persèfone, i per aquest motiu Afrodita va restar allunyada d'ell. Es va adreçar a Zeus i li va exigir que s'acomplís la sentència de Cal·líope. D'aquesta manera Adonis passava una part de l'any en el regne dels morts i l'altra amb la deessa de l'amor.

Afrodita sol representar-se acompanyada del seu fill Eros (Cupido per als romans), un nen amb un carcaix i un arc que disparava fletxes al cor dels homes per inspirar-los amor.

Funció i causalitat

Aquesta escultura estava destinada a un temple, per a ser venerada pels milions d'habitants creients en la mitologia grega. En aquesta època donaven gran importància a la mitologia que es reflecteix en la quantitat d'obres destinades al culte mitològic.

A més a més, hauríem de dir que en aquest període la figura de la dona nua ja no causava escàndol i estava molt ben considerada dins de l'art. Això contrasta amb períodes anteriors en que la figura de la dona nua es considerava escandalitzant i s'aostumava a representar atletes nus.